

Лелюк Ю.В.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКУ

В даній роботі розглянуті теоретичні основи функціонування ринку.

Як явище господарського життя ринок з'явився багато сотень років назад як наслідок природно-історичного розвитку виробництва і обміну, що породило товарне ведення господарства. Відбувалося це через розвиток суспільного поділу праці, появу економічно самостійних, юридично незалежних господарюючих суб'єктів і перехід від натурального виробництва до прямого продуктообміну, а потім і до товарного обміну та ринку.

Ринок є складним утворенням, що являє собою, з одного боку, сферу обміну, сукупність процесів купівлі-продажу, які здійснюють збалансування за рахунок цін, а з іншого - забезпечує зв'язок між виробництвом і споживанням, безперервність процесу відтворення, його цілісність.

Суб'єктами ринкових відносин є споживачі, виробники і постачальники ресурсів.

Основними об'єктами ринкових відносин є: товари і послуги; робоча сила, або праця; земля та інші природні ресурси; нерухомість (будівлі, споруди, житло).

Ринок виконує такі функції як:

ціноутворююча - здійснення остаточного визначення вартості товарів і послуг;

регулююча – остаточне узгодження обсягів виробництва і споживання;

спонукальна - спонукання виробників товарів і послуг знижувати індивідуальні витрати виробництва, підвищувати суспільну корисність товарів і послуг;

інтегруюча - забезпечення безперервності всіх сфер суспільного відтворення;

контролююча - сприяння контролю споживачів над виробництвом, посиленню економічності споживання шляхом зіставлення грошових доходів із цінами;

функція розвитку - посилення конкуренції між виробниками товарів і послуг і в межах окремих країн світового господарства;

функція санації - очищення економічної системи від неефективних і нежиттєздатних підприємств через механізм конкуренції;

інформаційна - постійна наявність таких ринкових сигналів, як ціни, ставки за кредит тощо, з допомогою яких можна оперативного вносити зміни у плани господарської діяльності.

До основних принципів ринкової економіки відносять:

- приватна власність - право приватних осіб по своєму бажанню купувати, контролювати, застосовувати ресурси;

- свобода підприємництва - приватні підприємства мають право купувати ресурси;

- свобода вибору - для покупця, для власників ресурсів;

- особистий інтерес - суб'єкти економіки керуються тільки власною вигодою;

- конкуренція - суперництво товаровиробника за кращі умови;
- опора на систему цін.

Отже, ринок це складне багатогранне явище, який живе за своїми об'єктивними економічними законами. В основі якого лежать складні товарно-грошові відносини.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри менеджменту Баєвої О.І.